

מדריך למורה: מבדק בנושא שברים גדולים מ-1, מספרים שלמים ומספרים מעורבים

למורה בלבד

מה בודקים

משימה	המיומנות	בספר התלמיד
1	מזהים שבר גדול מ-1: המונה גדול מהמכנה	עמ' 45-43, משימות 3, 5, 6
2	כותבים שבר גדול מ-1 ומספר מעורב לפי סרטוט	עמ' 46, משימה 8 א
3	כותבים שבר כמספר שלם, ומספר שלם כשבר	עמ' 49-48, משימות 12-11
4	המכנה הוא מספר החלקים בשלם אחד (הטעות הנפוצה), עם הסבר	עמ' 44, משימה 4; עמ' 49, משימה 12

איך מעבירים

- **מתי:** כשמסיימים את הנושא בספר (עד עמ' 53), בלי קשר לתאריך.
- **כמה זמן:** 20 עד 25 דקות.
- **איך:** כל תלמיד פותר בעצמו, בלי עזרה. מי שרוצה, מסרטט לעצמו בצד הדף (מדריך למורה, עמ' 49, משימה 11).
- **שאלת אתגר ושאלת בונוס:** בעמוד השני של המבדק. תלמיד שמסיים את המשימות ממשיך אליהן (מקור: ספר, עמ' 49, משימות 13-12).

תשובות

משימה 1	מקיפים את $\frac{13}{12}$ ואת $\frac{15}{8}$. לא מקיפים את $\frac{8}{9}$ (קטן מ-1), ולא את $\frac{6}{6}$ (שווה ל-1).
משימה 2	א. $2\frac{1}{5} = \frac{11}{5}$ · ב. $1\frac{1}{8} = \frac{9}{8}$
משימה 3	א. $5 = \frac{20}{4}$ · ב. $7 = \frac{14}{2}$ · ג. $\frac{18}{9} = 2$ · ד. $\frac{24}{8} = 3$
משימה 4	א. $1\frac{3}{7} = \frac{10}{7}$ · ב. לא · ג. נימוק נכון אומר שהמכנה הוא מספר החלקים בשלם אחד: בכל עיגול 7 חלקים, ולכן המכנה 7 ולא 14. למשל: "ספרתי את החלקים בעיגול אחד, ויש בו 7 חלקים. צבועים 10 חלקים, ולכן השבר $\frac{10}{7}$." תשובה שרק מתארת את הסרטוט, בלי המכנה, אינה נימוק מלא.
שאלת אתגר	$\frac{13}{4}$, $\frac{14}{4}$, $\frac{15}{4}$. נימוק נכון: 3 שלמים הם 12 רבעים ו-4 שלמים הם 16 רבעים, ולכן המונה בין 12 ל-16.
שאלת בונוס	$2\frac{3}{5} = \frac{13}{5}$. המונה בין 10 ל-15, אי-זוגי וגדול מ-11.

מה עושים עם התוצאות

- **הטעות הנפוצה: המכנה לפי כל החלקים בכל השלמים.** רואים אותה כשתלמיד כותב $\frac{11}{15}$ או $\frac{9}{16}$ במשימה 2, ומקיף "כן" בסעיף ב' של משימה 4. מה עושים: בקשו מהתלמיד להצביע על שלם אחד ולספור את החלקים בו: זה המכנה (מדריך למורה, עמ' 46, 49, ו"שימו ♥" בעמ' 50). חוזרים לספר, עמ' 52-51, משימות נוספות 2-1.
- **חלק שברי שאינו קטן מ-1.** רואים אותו כשתלמיד כותב במשימה 2 א' $1\frac{6}{5}$ במקום $2\frac{1}{5}$. מה עושים: בונים קודם שלמים מהחלקים, וסופרים כמה חלקים נותרו. החלקים שנותרו הם החלק השברי, והוא קטן מ-1 (מדריך למורה, עמ' 47, משימות 8-7; ספר, עמ' 45).
- **שבר שהוא מספר שלם.** רואים אותו כשתלמיד כותב במשימה 3 ג' $\frac{2}{9}$ או $\frac{11}{9}$, או במשימה 3 א' 4 במקום 5. מה עושים: שאלו כמה תשיעיות יש ב-1 וכמה ב-2. המכנה נשאר 9, והמונה הוא מספר החלקים בשני השלמים (מדריך למורה, עמ' 49, משימה 12; ספר, עמ' 49, משימה 12 א).
- **מקיף גם את $\frac{6}{6}$ במשימה 1.** חוזרים למשימה 5 בספר, עמ' 44 (מדריך למורה, עמ' 46).
- **אם רוצים ניקוד:** 20 נקודות. משימה 1: 4 · משימה 2: 4 · משימה 3: 4 · משימה 4: 8 (סעיף א': 2, סעיף ב': 2, סעיף ג': 4). שאלת האתגר ושאלת הבונוס לא נכנסות לניקוד.